

показників. Це допоможе вчасно отримати необхідну інформацію та послужить основою для раціонального використання й підвищення родючості ґрунтів.

УДК 635.343:631.52

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ЗНАЧЕННЯ СЕЛЕРИ ЧЕРЕШКОВОЇ

Добрянський Є.М., магістрант

Овчарук В.І., д-р. с.-г. наук, професор

Подільський державний аграрно-технічний університет

Овчарук О.В., д-р. с.-г. наук, доцент

E-mail: ovcharuk.oleh@gmail.com

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Особливе місце серед овочевих рослин займають пряні овочі та, особливо, селера черешкова – цінна і корисна овочева рослина, яка стрімко набирає популярність в останні роки в Україні. Селера черешкова відіграє велику роль в збалансованому харчуванні населення у період, коли не вистачає селери кореневої, за рахунок вмісту великої кількості вітамінів, біологічно активних речовин і багатому мінеральному складу, що визначає її лікувальне і профілактичне значення.

Черешкова селера – дворічна культура сімейства зонтичних, вирощується для отримання вибілених листових черешків, які використовуються в приготуванні різних страв.

Селера має антисептичну, кровоочищуючу, ранозагоювальну, антиалергічну, протизапальну дію. У традиційній медицині з насіння готують препарати для лікування артритів, подагри, набряків і циститу. Відвари, настої, оливу, соки з різних частин селери використовують при малярії, кропивниці, захворюванні печінки, неврозах. Сприятливе співвідношення мінеральних солей і вітамінів групи В благотворно впливає на нервову систему, підвищує активність мозку, концентруючи увагу, прискорює швидкість мислення, покращує пам'ять. Черешки містять до 7 мг % каротину, необхідного для нормалізації зору і профілактики курячої сліпоти. Вітамін С (100-150 мг%) підтримує імунну систему людини, захищає клітини організму від пошкоджень вільними радикалами і передчасного старіння.

У листі й коренеплодах селери містяться цінні для організму людини амінокислоти, каротин, нікотинова кислота, ефірні олії, бор, хлор, кальцій, залізо, марганець, магній, цинк, калій, селен, фосфор, сірка, вітаміни А, С, Е, К, В₁, В₂, В₃, В₅, В₆ і клітковина.

Унікальний набір білків, вітамінів, кислот і мінералів, що містяться в селері, забезпечує стабільність клітин в організмі й уповільнює процеси старіння. Селера має заспокійливу дію – зелень селери використовують при лікуванні нервових розладів, викликаних перевтомою. Ефірна олія селери

стимулює виділення шлункового соку. Селеру включають у меню хворих на цукровий діабет, оскільки її листя нормалізує обмін речовин, вона показана людям похилого віку, які потребують стимуляції водно-сольового обміну.

Селера черешкова при вирощуванні потребує постійного підживлення. Перше добриво вносять через 20 днів після висадки розсади. Добрива повинні бути мінеральними. На 1 м² вносять 20 г аміачної селітри і 15 г суперфосфату. Також можна вносити хлористий калій. Проводять підживлення в сухому вигляді перед дощем або поливом. Ще можна зробити добриво у вигляді компостованої трави, перед цим розбавивши її водою (співвідношення 1:3). Через 3 тижні після підживлення його повторюють так само, як і в перший раз. Для великих коренеплодів виключають азотні добрива і збільшують кількість калійних добрив.

Черешкову селеру краще вирощувати через розсаду, так вона дасть продукцію вже в цьому році. Сівбу насіння проводять в кінці лютого - початок березня в приміщеннях з температурою 20-22°C. Через 12-18 днів з'являться перші сходи. Після появи 2 листочків проводиться пікірування. У травні розсаду висаджують у відкритий ґрунт, попередньо загартувавши.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Барабаш О.Ю. Біологічні основи овочівництва / О.Ю. Барабаш, Л.К. Тараненко, З.Д. Сич. – К.: Арістей, 2005. – 347 с.
2. Овочівництво / В. І. Лихацький, Ю. Є. Бургарт, В. Д. Васянович [та ін.], за ред. В.І. Лихацького. / – К.: Урожай, 1996. – У 2 ч. Ч.2. – С. 220-223.
3. Мельниченко Т.В. Продуктивність сортів селери коренеплідної за вдосконалення технології вирощування розсади в Правобережному Лісостепу України / Т. В. Мельниченко. – Нац. акад. аграр. наук, Ін-т овочівництва і баштанництва. Умань, 2012. – 230 с.
4. Улянич О. І. Ефективність інноваційних елементів технології вирощування зеленних і пряних рослин / О. І. Улянич, Т. В. Мельниченко, О. В. Філонова // Матеріали тез Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні агротехнології в умовах глобального потепління», 4-6 червня 2009 р., Таврійський державний агротехнологічний університет. – Вип. 1. – С. 100-101.